

På hvilke måter opplever unge i alderen 18-23 år med rusproblematikk at deres fellesskap påvirker deres bedringsprosesser fra rusproblematikk?

Bakgrunn: Opplevelse av fellesskap og tilhørighet er en sentral del av bedring fra rusproblematikk. Tjenester innen rus og psykisk helse har imidlertid i dag begrenset kunnskap om hvordan ulike fellesskap og fellesskapsfølelser påvirker rusproblematikk og bedring, spesielt i alderen 18-23 år, en krevende og sårbar overgangsfase.

Formål: Formålet med studien var å forstå på hvilke måter unge i alderen 18-23 år med rusproblematikk opplever at deres fellesskap påvirker deres bedringsprosesser. Formålet ble utforsket ved å bruke begrepet Multiple Psychological Senses of Community (MPSOC) som utgangspunkt.

Metode: Vi analyserte semistrukturerte intervju fra Brukertilfredshetsundersøkelsen med 21 unge personer fra tre ulike store kommuner i Norge. Fremgangsmåten som ble brukt var en deltakende, deduktiv og refleksiv tematisk analyse, som inkluderte tre perspektiv: et samfunnspsykologisk, sosiologisk og brukerperspektiv.

Resultater: MPSOC er et sentralt begrep for å oppnå en systematisk og grundig forståelse av hvordan flere ulike typer fellesskap og fellesskapsfølelser påvirker bedringsprosesser hos unge personer med rusproblematikk. Undersøkelsen viste at positive og negative fellesskapsfølelser i geografiske, relasjonelle, rusrelaterte og bedringsideelle fellesskap påvirker muligheter og utfordringer i bedringsprosessen. Støttende og motiverende fellesskapsrelasjoner, meningsfulle aktiviteter med unge i samme situasjon, og distanse fra bedringsdestruktive fellesskap ble identifisert som særlig viktige komponenter for bedring.

Konklusjon: For å fremme bedring og forebygge rusproblematikk er det sentralt at man bruker etablerte tilnærminger (f.eks. Asset Based Community Development og nettverksmøter) og verktøy (f.eks. kartlegging- og utredningsverktøy) til fellesskap. I den

sårbar overgangsfasen 18-23 år, viser funnene at det er særlig to aspekt ved fellesskap og fellesskapsfølelser som en må være oppmerksom på og dra nytte av:

1. Ulike typer fellesskap (geografiske, relasjonelle, ideelle, rusrelaterte og bedringsideelle) og ulike fellesskapsfølelser (positive og negative) kan påvirke bedringsprosesser på godt og vondt (Flerdimensjonale aspekt).
2. Behovet for meningsfull aktivitet sammen med jevnaldrende er noe alle aldersgrupper har, og sikres ofte i sosiale tjenestetilbud. Det som skiller de unge fra de voksne, er at de ikke virker like opptatt av tilknytning til andre medlemmer. De vil bare ha andre med samme alder, interesse og problematikk rundt seg i sine sosiale tjenestetilbud. Sammenlignet med voksne, kan denne aldersgruppen også trenge enda mer motivasjon og støtte for å oppsøke og delta i nye fellesskap utenfor tjenestene som kan fremme bedring for den enkelte (Gruppespesifikke aspekt).